ధర్మ సందేహం

1

దుర్యోధనుడు స్వర్గలోకంలో బంగారు సింహాసనం మీద కూర్చుని అప్పుడే ఉదయించిన సూర్యదేవునివలె కలకలా నవ్వుతున్నాడు! సమస్త రాజభోగాలూ అనుభవిస్తున్నాడు. అత్యంత సౌందర్యవతులైన అంగనామణులు చుట్టూచేరి అతని కనుసన్నలలో మెలుగుతూ ఎన్నెన్నో విధాల పరిచర్యలు చేస్తున్నారు!

అతని భోగ భాగ్యాలు, ఆనందము చూచి ధర్మరాజు అసూయతో కుమిలి పోయాడు. ఇదేమి టీ ధర్మ వైపరీత్యం! అని ఎంతో ఆశ్చర్య పోయాడు.

స్వర్గలోకంలో ప్రవేశించి నప్పటినుంచీ ధర్మరాజొక నిమిషమైనా స్తిమిత పడలేదు. అతని కెప్పుడూ తన సహోదర బంధు మిత్రాదులను గురించిన చింతే! వారంతా ఏమైపోయారో! మరణించిన తరువాత ఏ విధంగా ఉన్నారో! ఏ విధంగా సుఖదుఃఖా లనుభవిస్తున్నారో! తన సోదరులు, ద్రౌపదీదేవి మొదలయిన వారంతా ఎలాంటి పుణ్య లోకాలకు వెళ్ళిపోయారో! అతని కా సందేహం లేవీ తీరలేదు. వారందరినీ ఒక్క మారు కళ్ళారా చూచి ఆనందించవలెనని అతడెంతైనా తహ తహలాడి పోయాడు! వెంటనే సవినయంగా దేవేంద్రుని కా విషయం విన్నవించు కొన్నాడు. దేవేంద్రుడది విని ఒక దేవదూతను పిలిపించి ధర్మపుత్రునికి క్రమక్రమంగా బంధు మిత్రు లందరినీ చూపించవలసిందని ఆజ్ఞాపించాడు.

దేవలోకంలో ప్రవేశించినవా రెన్నడూ అలాంటి వరం కోరుకో లేదు. అందుచేత నారదుడు మొదలైన దేవలోక మునీశ్వరులు ధర్మరాజు సహోదర జిజ్ఞాస కెంతో ఆశ్చర్య పోయారు. ఆ విషయం తెలుసుకోవాలనే కుతూహలంతో నారదాదులు కూడా ధర్మదేవునితో కలిసి బయలుదేరారు.

వారందరికీ మొట్ట మొదటగా దుర్యోధనుడే ప్రత్యక్షమైనాడు. అతని భాగ్య భోగాలు, ఆనందము చూచిన పిమ్మట ధర్మరాజిక ఓరిమి వహించలేకపోయాడు.

"ఇతడు మహా పాపాత్ముడు! సాధ్వి అయిన ద్రౌపదీదేవి నవమానించిన నీచుడు! ఇతని మూలంగా కౌరవ వంశం అంతా నామ రూపాలు లేకుండా నశించి పోయింది! ఇలాంటివా డీవిధంగా స్వర్గంలో భాగ్య భోగా లనుభవిస్తూ సుఖిస్తున్నాడా? ఇదేమిటి ధర్మవైపరీత్యం? ఛీ! నా కితని ముఖం చూడడాని కిక మనస్కరించడం లేదు!

"నన్ను వెంటనే ద్రౌపదీదేవి, నా సహోదరులు ఉన్న చోటికి తీసుకు వెళ్ళండి!" అని అక్కడ నిలిచిన దేవమునీశ్వరుల నందరినీ ప్రార్థించాడు. అది విని నారదు డొక్క నవ్వు నవ్వాడు:

"ధర్మరాజా! క్షాత్రధర్మం ప్రకారం దుర్యోధనుడు యుద్ధభూమిలో ప్రాణాలు విడిచి వెంటనే వీరస్వర్గం చేరగలిగాడు. అందుచేతనే పుణ్యాత్ములంతా ఇతని నీవిధంగా గౌరవిస్తున్నారు. దుర్యోధనుడు పూర్వ మెప్పుడో చేసిన పాప కార్యాలన్నీ ఇక్కడ పరామర్శించడం న్యాయం కాదు. ఇది స్వర్గభూమి. ఇక్కడ అసూయ, ద్వేషము మొదలైనవన్నీ విడిచిపెట్టి వెయ్యాలి. అవన్నీ విడిచివేసి వెంటనే సర్వ సమభావం పొందవలసిందని వేడుకొంటున్నాను."

నారద మహాముని ఆ విధంగా ప్రార్థించినా ధర్మరాజు హృదయానికి శాంతి కలగలేదు.

"ఇన్ని పాపకృత్యాలు చేసినా ఈ మానవాధము డీ విధంగా సౌఖ్యాలనుభవిస్తాడా? ఇదేమి ధర్మం?...పోనీ! ఇత డెలాగపోతే నాకేమి? ద్రౌపదీదేవిని, నా సోదరులను ఒక్కమారు కళ్ళారా చూడాలని కోరుతున్నాను. వెంటనే నాకు వారందరినీ చూపించండి!

"పాపం! కర్ణుని కెంతో అన్యాయం చేశాను! అతడేమైపోయాడు! ఇక మిగిలిన నా సహోదరులందరు ఏమైపోయారు! త్వరగా నన్ను వారున్న చోటికి తీసుకు వెళ్ళండి!"

అని ధర్మరాజు ఋషులందరినీ ప్రార్థించాడు. అతని ఆవేదన చూచి వా రెంతో విచారించారు. ధర్మరాజును భీమాదులున్న ప్రదేశానికి తీసుకుపోవలసిందని దేవదూత కాజ్ఞాపించారు. దేవదూత వెంట రాగా ధర్మరాజు ప్రదేశానికి ప్రయాణమైనాడు.

అలాగ కొంత దూరం సాగిపోయేసరికి వారి మార్గం బాగా ఇరుకై పోయింది. కాళ్ళనిండా సూదులవంటి ముళ్ళు గుచ్చుకొన్నాయి. ఎటు చూచినా కుళ్ళిపోయిన పేగుల పోగులే! ఆ ఇరుకు దారి కిరువైపులా ఎముకలు గుట్టలు గుట్టలుగా పడివున్నాయి. వాటి పక్కనే రక్త మాంసాలు చిన్న చిన్న కాలవలు కట్టి ప్రవహిస్తున్నాయి.

క్రమ క్రమంగా ఇంకా కొంచెందూరం వెళ్ళేసరికి అంతా అంధకార బంధురమై పోయింది. ఇనప ముక్కుల కాకులు భయంకరంగా అరవడం మొదలు పెట్టాయి. దోమలు, ఈగలు జుమ్ముమని ముసురుకొన్నాయి. ఇంకా నడిచిన కొద్దీ కుళ్ళిన రక్తమాంసాదుల దుర్గంధాలతో ముక్కులు బద్దలై పోయాయి. వారి కెదురుగుండా వైతరణీనది ప్రత్యక్షమైంది! ఆ నదీతీరంలోని ప్రాణు లనేక విధాల యమయాతన అనుభవిస్తూ హాహాకారాలు చేస్తున్నారు. ధర్మపుత్రుని కిక అడుగు పడలేదు. ఉద్విగ్న హృదయంతో ఒకమారు దేవదూత వైపు చూచాడు:

"అయ్యా! మనం ఇంకా ఎంత దూరం సాగిపోవాలి? ఇది దేవలోకమేనా?"

"రాజా! ఇది దేవలోక ప్రాంతమే! ఇంకొక నాలుగడుగులు సాగిపోతే మన గమ్యస్థానం చేరుకుంటున్నాము."

అని ఇంకొక నాలుగడుగుల దూరం నడిచి రావలసిందని ప్రార్థించాడు దేవదూత. ధర్మరాజిక ముందుకు సాగలేక వెనువెంటనే వెనక్కి మళ్ళిపోవాలని నిశ్చయించి వెనకడుగు వేశాడు. అంతలో దారుణమైన కరుణాక్రందనాలు వినిపించాయి:

"ధర్మాత్మా! నీ శరీర వాయు పరిమళం సోకగానే మా యాతనలన్నీ పటాపంచలయి పోతున్నాయి. ఒక్క క్షణకాలం అక్కడ నిలబడు. వెళ్ళిపోకు! వెళ్ళిపోకు! ఒక్క క్షణం నిలబడు!"

ఆ దారుణాక్రందన ధ్వనులు వినగానే ధర్మరాజు హృదయం నీరైపోయింది. "పాపం! ఆ దౌర్భాగ్యులెవరో, ఏలాంటి యమయాతన అనుభవిస్తున్నారో!" అని అతడెంతో విచారించాడు. తిరిగీ వెనక్కి నాలుగడుగులు వేశాడు. అతని కెదురుగా నీడలవలె కదిలిపోతూ యమయాతన లనుభవిస్తున్న జీవు లెందరో ప్రత్యక్షమైనారు!

వారిలో అయిదారుగు రతని సమీపానికి వచ్చి నిలుచున్నారు. ధర్మరాజు కారు చీకటిలో వారి ఆకారాలు స్పష్టంగా గుర్తు పట్టలేక పోయాడు. కాని వారినందరినీ ఎక్కడో చూచినట్టే వుంది! ఎవరు వారు?

"మీరంతా ఎవరు?" అన్నాడు ధర్మరాజెంతో ఆత్రంగా. ఆ చీకటిలో నిలుచున్న వారంతా ఒక్కమారుగా అతనికి తమ తమ నామధేయాలు వినిపించారు!

"నా పేరు భీమసేనుడు."

"నా పే రర్జునుడు."

"నేను నకులుణ్ణి. నన్ను గుర్తుపట్టలేరా?"

"నేను సహదేవుణ్ణి!"

"నేను ద్రౌపదిని!"

అని అయినుగుర్తొక ఇంకా కొంత మంది పాండవ కుమారులు ఎంతో జాలిగా తమ తమ నామధేయాలు, యమయాతనలు తెలియజేశారు!

'ఇదంతా ఏమైనా పీడకలా? లేక మహా భీషణమైన మహేంద్ర జాలమా?' అని ధర్మరాజు ఒకటి రెండు కూడా రెంతో మథనపడ్డాడు. కాని అది పీడకలా కాదు, మహేంద్రజాలమూ కాదు. భీమార్జున నకుల సహదేవులూ, ద్రౌపదీ అతని ఎదురుగా విస్పష్టంగా కనిపిస్తున్నారు. దుర్భరమైన యమయాతన లనుభవిస్తున్నారు!

వారు పడే యమయాతనలు చూడగానే ధర్మరాజు నిలువునా నీరైపోయాడు:

"అయ్యో! ద్రౌపదీదేవీ, నా సహోదరులూ అంతా మహా ధర్మాత్ములే! ఎప్పుడూ ఏ ప్రాణికీ అపకారం చెయ్యలేదే! బ్రతికి ఉన్నంత కాలము ప్రపంచంలో మహాధర్మాత్ములనీ, దయాస్వరూపులనీ పేరుపడ్డారే! వీరందరికీ యింతటి దారుణ యమయాతన ఎలాగ సంప్రాప్తమైనాయి! ప్రపంచంలో ధర్మాచరణం అంతా కేవలం బూడిదలో పోసిన పన్నీరేనా? మహాత్ములు చేసిన ధర్మబోధలన్నీ కేవలం అసత్యాలేనా?

"ఆ మహాపాపి దుర్యోధనుడు ఒక్కనాడూ ఒక్క సత్కర్మ చెయ్యలేదే! స్వర్గభోగాలన్నీ అతనికే సంప్రాప్తించాలా? ఈగ కాలం తయినా పాపం చెయ్యని నా సహోదరులు, ద్రౌపదీదేవి ఈ విధంగా దారుణమైన యమయాతనలలో పడి మగ్గిపోవాలా? ఇదెక్కడి ధర్మం?"

అని ధర్మరాజనేక విధాలుగా విచారించాడు. ఆ సమయంలో ధర్మరాజంతవానికే ధర్మకార్యాలను గురించీ, ఆ ధర్మకార్యాల సుకృత ఫలితాలను గురించీ ఒక పెద్ద ధర్మసందేహం బయలుదేరింది.

ఆ విధంగా అన్యాయంగా అమరలోకవాసుల కందరికీ పుణ్య ఫలితా లందిస్తున్న మహేంద్రుడంటే అతని హృదయంలో పట్టరాని యీసడింపు, క్రోధావేశము బయలుదేరాయి! అతని కిక స్వర్గలోకం అంటేనే అసహ్యం వేసింది!

వెనువెంటనే తన సహోదరులందరి మధ్యకీ వెళ్ళిపోయి వారి పక్కనే నిలబడిపోయాడు. దూర దూరంగా అతనికి కర్ణుడు, ద్రుపదుడు, ఉపపాండవులు మొదలైన ఆప్తుల కరుణాక్రందనాలు వినిపించాయి. మళ్ళీ అతని హృదయంలో మహేంద్రుడంటే పట్టరాని కోపావేశం బయలుదేరింది. పక్కనే నిలబడి ఉన్న దేవదూతకేసి చూచాడు:

“అయ్యా, నీ వింక మహేంద్రుని దగ్గరికి వెళ్ళిపో. నే నింక నీతో తిరిగి వచ్చేదిలేదు! యమయాతన లనుభవిస్తున్న నా సహోదరులతోనే కలిసి మెలిసి ఉంటాను. నాకు వారున్నదే స్వర్గలోకం! వారు లేనిదే నరకలోకం!”

అంతటి దృఢ నిశ్చయంతో చెప్పిన ఆ మాటలు విని దేవదూత తెల్లబోయాడు. కాని గత్యంతరం లేక వెంటనే దేవేంద్రుని సన్నిధికి వెళ్ళిపోయాడు.

ధర్మరాజక్కడ అలాగ నిలిచిపోగానే ఆ ప్రాంతంలో దురంత యాతన లనుభవిస్తున్న ప్రాణులందరి యాతనలు క్రమ క్రమంగా తగ్గిపోయాయి. అక్కడ అలముకొన్న కారుచీకట్లన్నీ క్రమక్రమంగా మంచు విడిపోయినట్లు విడిపోయాయి.

తెల్లని వెలుగు లా ప్రాంతంలో అంతటా వ్యాపించాయి. ధర్మ పుత్రుని కెదురుగా నిలబడి యమయాతన లనుభవిస్తున్న పాండవులు, ద్రౌపదీదేవి, పాండవ కుమారులు మొదలైన వారంతా క్రమ క్రమంగా అదృశ్యులైనారు. అక్కడ కనిపించిన వైతరణి మొదలయినవి కూడా వారితోబాటే అదృశ్యమైపోయాయి.

ధర్మరాజు ఆ అద్భుతం చూచి ఆశ్చర్యపోయాడు. అంతలోనే దేవేంద్రుడు ధర్మదేవతతో కలిసి అక్కడికి విచ్చేశాడు. ఇంకా సిద్ధులు, సాధ్యులు, గంధర్వులు మొదలైన అమరలోకవాసులు కూడా అక్కడికి వచ్చి ధర్మరాజు ధార్మికబుద్ధికెంతో ఆశ్చర్యపోతూ నిలుచున్నారు.

3

దేవేంద్రాదు లక్కడికి వచ్చినా ధర్మరాజింకా తన బంధుమిత్రులను గురించి కించపడుతూనే ఉన్నాడు. దేవేంద్రుడెంతో గౌరవాదరాలతో అతని సన్నిధికి వచ్చాడు:

"ధర్మరాజా! ఈ దేవతలందరూ నీ వెక్కడ ఉన్నావని తెలిసి నీ సందర్శనార్థమై యిక్కడికి విచ్చేశారు. వారందరూ నిన్ను తిరిగీ సగౌరవంగా స్వర్గలోకానికి తీసుకువెళ్ళవలెనని అభిలషిస్తున్నారు."

అయినా ధర్మరాజు ప్రార్థనకు ప్రత్యుత్తరం యివ్వలేదు. సహోదరుల యాతనలను గురించిన జిజ్ఞాస అతని నింకా అలాగే వేధిస్తూ ఉంది. అది గ్రహించి మహేంద్రుడొక్క చిరునవ్వు నవ్వాడు:

"ధర్మమూర్తీ! నీవు నీ సహోదర బంధు మిత్రులను గురించి కించపడుతున్నావేమో! వారంతా అప్పుడే దేవ స్వరూపాలు ధరించి స్వర్గలోకంలో జాజ్వల్యమానంగా వెలిగి పోతున్నారు!"

ఆ శుభవార్త వినగానే ధర్మరాజు ముఖంలో ఆశ్చర్యానందాలొక్కమారుగా తాండవించాయి.

"ధర్మరాజా! ప్రపంచంలో కేవలం పుణ్యాత్ములుగాని, కేవలం పాపాత్ములుగాని చాలా చాలా అరుదుగా వుంటారు. పుణ్యపాపాలు రెండూ రెండు వెలుగు నీడలవంటివి. ఇవి రెండూ ఒకదానినొకటి అంటి

పెట్టుకునే వుంటాయి. అత్యధికంగా పుణ్యము, అత్యల్పంగా పాపము చేసినవారు ముందుగా తమ అత్యల్ప పాప ఫలితం అనుభవించి పిమ్మట స్వర్గలోకానికి తరలి పోతారు.

"అత్యధికంగా పాపకార్యాలు చేసి అత్యల్పంగా పుణ్యకార్యాలు చేసినవారు ముందుగా తమపుణ్యఫలితం అనుభవించి పిమ్మట నరక లోకంలో యమయాతనలనుభవిస్తారు. నీ సహోదరులు, ద్రౌపది మొద లయినవారు అత్యల్పమయిన తమ పాపఫలితం అనుభవించి వెనువెంటనే స్వర్గలోకానికి వెళ్ళిపోయారు.

"దుర్యోధనుడు ముమ్మందుగా అత్యల్పమయిన పుణ్య ఫలితం మాత్రమే అనుభవిస్తున్నాడు."

అది వినగానే ధర్మరాజు హృదయంలో బయలుదేరిన సందేహా లన్నీ పటాపంచలయి పోయాయి. అయితే ధర్మాత్ములయిన తన సోద రులు స్వల్పంగానయినా పాపకార్యాలు చేశారంటే అతని కిమాత్రం నమ్మిక కలగలేదు. ఆ సందేహం తీరక అలాగే వ్యాకులదృష్టితో దేవేంద్రుని వైపు చూశాడు. అది గ్రహించి దేవేంద్రు డతని సందేహం తొలగించి వేశాడు:

"నీ సందేహం నా కవగతమయింది. రాజులయిన వారందరూ నరక యాతన లనుభవించి తీరవలసిందే! కనకనే ధర్మవేత్తలు 'రాజ్యాంతే నరకం ధ్రువం' అని ప్రవచించారు. నీవు మహా ధర్మాత్ముడవే! సందేహ మేమీ లేదు. అయితే రాజ్యాధికారం చేబట్టడంవల్ల నీవంటి ధర్మాత్మునికి కూడా కొంచెం పాపఫలితం తప్పలేదు. ఈ నరకయాతన లొకక్షణమాత్రు కళ్లారా చూడడంతోనే నీ పాపం అంతా పటాపంచ లయిపోయింది."

ఆ మాటలు విన్న తరవాత ధర్మరాజు హృదయంలో కలిగిన ఆనందాని కంతులేదు.

మళ్ళీ మహేంద్రుని వాణి గంభీరంగా అతని శ్రుతిపుటంలో ప్రతిధ్వనించింది:

"మహారాజా! స్వర్గారోహణ భాగ్యం కలిగినా మానవలోక సంస్కారా లింకా నీ హృదయానికి అలజడి కలిగిస్తూనే ఉన్నాయి. ఒక్కమారి అమరగంగానదిలో మునిగి రా! వెంటనే అమర్త్యభావంపొంది దేదీప్యమాన శరీరాలతో ప్రకాశించే నీ బంధుమిత్రాదుల నందరినీ సందర్శించగలవు! అదిగో బంగారు పద్మాలతో కలకలలాడే ఆకాశ గంగా వాహిని! తరంగ హస్తా లెత్తి కన్నతల్లిలా నిన్ను తన సన్నిధికి ఆహ్వానిస్తున్నది!"

వెనువెంటనే ధర్మరాజు వియద్గంగలో స్నానంచేసి అజరామరమైన దివ్య శరీరంతో స్వర్గలోకానికి తరలిపోయాడు.

ముద్రణ: క్రాంతి ప్రెస్, 12-ఫ్రాన్సిస్ జోసెఫ్ స్ట్రీట్, మద్రాస్-1.